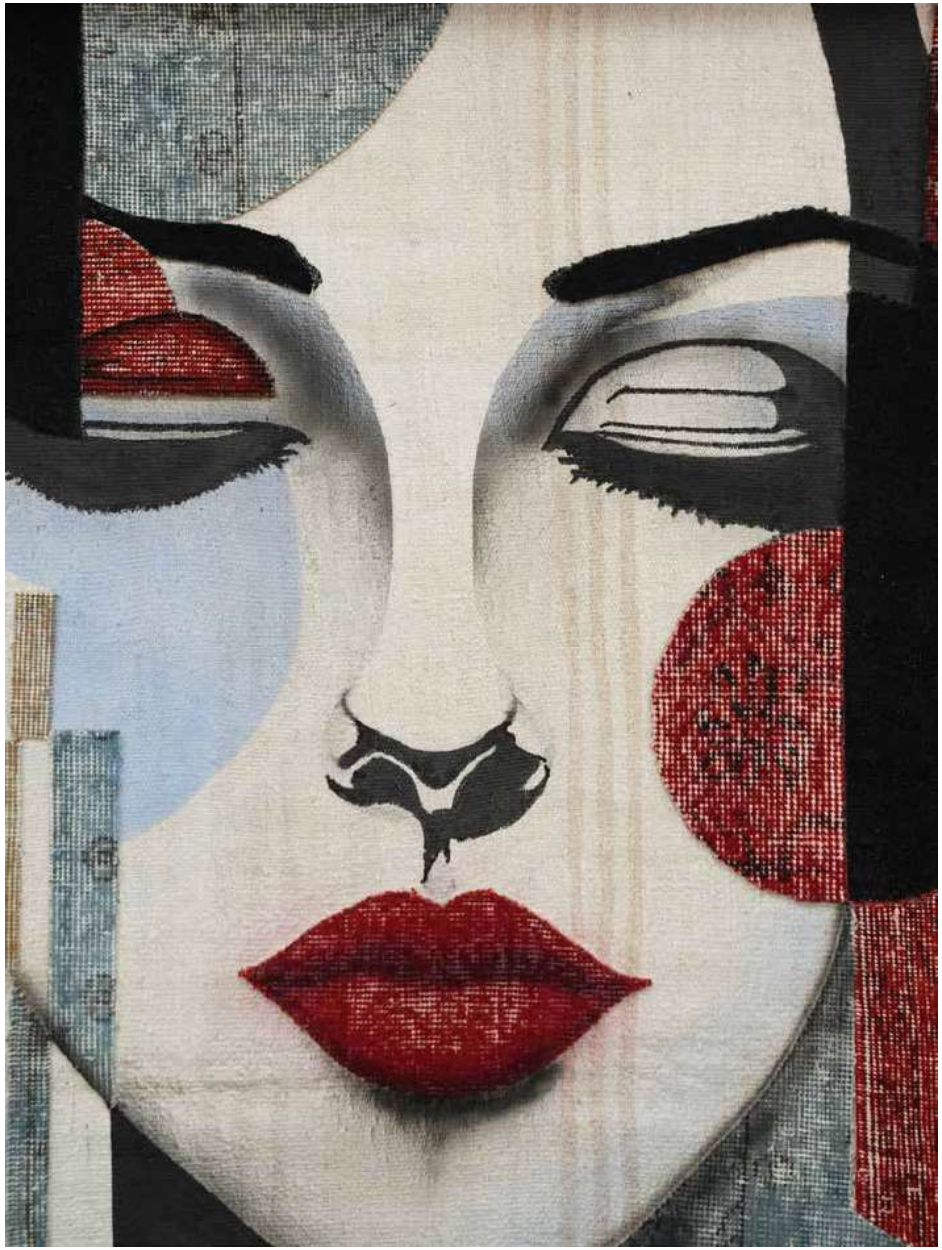

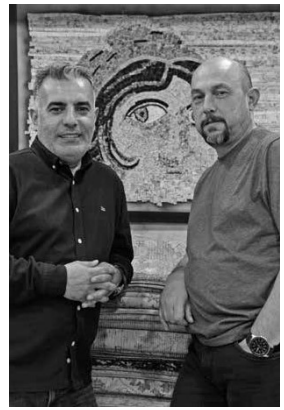

Altuntaş Halı Kilim Proje Direktörü Hakan Altuntaş
Altuntaş Halı Kilim Sanat Direktörü Özkan Ak

HALI SANATININ EŞSİZ VE YARATICI YOLCULUĞU

Kökeni 50 yıl öncesine dayanan Altuntaş Halı Kilim'den Hakan Altuntaş ile Özkan Ak, Kapalıçarşı'da başlayan dostluklarını halı sektöründe yeni bir akım yaratarak sürdürüyor. Başlı başına birer sanat eseri olan halıları, özel tekniklerle tabloya dönüştüren ikili, bu sayede hem sektöre katma değer yaratıyor hem de birbirinden özel yaratıcı eserler ortaya koyuyor.

Halı sektörüyle tanışma hikâyelerinizi dinlemek isteriz.
Hakan Altuntaş: Babam Emin Altuntaş ve özellikle iki amcam Ramazan Altuntaş ile Hasan Altuntaş, halı sektörüne büyük emek vermiş isimler. Beyazıt'ta yolculuğuna başlayan aile işletmemiz Altuntaş Halı Kilim, 50 yıla yakın zamandır faaliyetlerine devam ediyor. Dolayısıyla ben de halı tozunun içinde büyüdüm ve yaklaşık 40 senedir sektördeyim. En büyük şansım, iki amcamın bilgi ve birikimini bencillik yapmadan benimle paylaşmasıydı. Âdeta bir hazine sandığının üzerinde oturdum. Ne sorduysam hep öğrettiler, hep yol gösterdiler.

Özkan Ak: Henüz lise yıllarındayken Beyazıt'ta, Altuntaş Halı Kilim'in tam karşısındaki dericide işe başladım. Kapalıçarşı'nın o büyülü atmosferi, dünyanın her yerinden farklı insanlarla tanışmak beni oldukça etkilemişti. Liseyi bitirdikten sonra da çalışmaya devam ettim ve dericilik sektöründe yetiştirildim. Sonrasında çalıştığım işletme, faaliyet alanına halıcılığı ekledi. O yaşların heyecanı ile halı sektörü daha fazla ilgimi çekmişti. "Halının tozunu yutunca bırakamazsın." derler, öyle oldu. Farklı işlerle uğraşıp 20 yıl sektörden uzak kaldıktan sonra yeniden halı sektörüne döndüm.

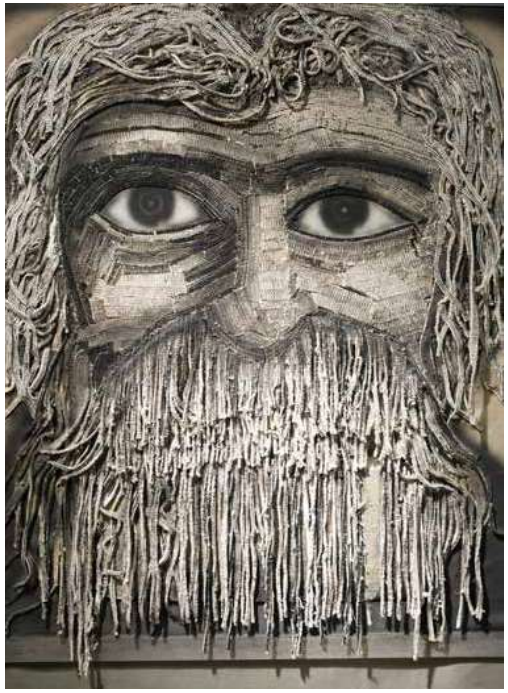

Biz, herkesin yaptığından farklı, sıra dışı bir çalışma yapmak istedik.

Halıcılıkta kullandığımız geometrik tasarımlardan ziyade tablo alanında hayata dair birçok imgeyi, bir ressam edasıyla ve halı malzemelerini birleştirerek kullanabileceğimizi gördük.

Halıcılık mesleğine farklı bir vizyon kazandırdınız. Bu inovatif çalışmalarınızdan bahseder misiniz?
H.A.: Bahsettiğim aile geleneğimizin bize sağladığı bu tecrübe ve çevre imkânı içinde dünyanın gidişatına göre yeni bir şeyler yapılması gerektiğini düşünüyorum. Bu bakış açısıyla amcalarımdan aldığım destekle de yıllardır bireysel anlamda bazı denemeler yaptım. Özkan Bey ile çok ünlü bir İtalyan markanın el halılarının tasarımlarını yapıyorduk. O dönemde kendimize özgü bir şeyler yapma kararı aldık.

Ö.A.: Kendimiz için de bir koleksiyon yapmamız gerektiğini düşündük. Özellikle 2008-2009 yıllarında halı sektöründe patchwork furyası popüler hâle geldi. Fakat bu alanda hemen herkes denemeler yaptı. Biz, herkesin yaptığından farklı, sıra dışı bir çalışma yapmak istedik. Zaten hayatımız halıdan ibaret, sürekli olarak ne yapabiliriz diye düşünmeye başladık.

Başlı başına birer sanat eseri olan halıları, resim sanatıyla birleştirmeye nasıl karar verdiniz?
H.A.: Halı pazarlama süreçlerimizde çoğunlukla mimarlarla birlikte çalışıyoruz. Mimarlar, halıcılardan doğal olarak sadece halı alır. Fakat biz, insanların yaşam alanlarına başka ne şekillerde girebileceğimize odaklandık. İnsanlar, kendilerine özel bir yaşam alanı oluşturmak istediğinde mobilyasından aksesuarına kadar her alanda bir bütünlük oluşturmak ister. Bu nedenle halılardan tablo yapmaya karar verdik. Amcalarımla da bu konuyu maliyet ve AR-GE bakımından istişare ettik. Onlar da bizim bu inovatif fikrimize büyük destek verdiler. Bu noktada Özkan Bey'in yeteneği de devreye girdi.
Ö.A.: Halı, insanlar arasında bir statü göstergesi ve dekorasyon anlamında oldukça önemli bir ürün. Biz, insanların yaşam alanlarındaki her bir oda için halı tasarlıyoruz, ancak o odaların dört tane de duvarı bulunuyor. Buradan yola çıkarak tasarım yaparken yerden kalktık ve duvara döndük. Önce acemice zemin için yaptığımız tasarımları duvarda denemeye başladık. Çalışmalarımız sırasında Ramazan Altuntaş, bize bir hayvan koleksiyonu yapmamızı söyledi. Aklımızda hiç böyle bir fikir yoktu ama denemek istedik. İlk eserlerimizden "İmparator Penguen", böylece ortaya çıktı, bize farklı bir kapı araladı. Halıcılıkta kullandığımız geometrik tasarımlardan ziyade tablo alanında hayata dair birçok imgeyi, bir ressam edasıyla ve halı malzemelerini birleştirerek kullanabileceğimizi gördük.

Çalışmalarınızda ne tür malzemeler kullanıyorsunuz?
H.A.: Çalışmalarımıza ilk olarak halılarla başladığımızda Hasan Altuntaş, bize kendirden ve daha farklı ince kumaşlardan bahsetti. Böylece çeşitli el dokuması materyaller üzerinde de çalışmaya başladık. Birkaç denemeden sonra kendir, ön plana çıktı. Kenevir kökünden yapılan bir lifle üretilen kendir, tamamen sürdürülebilir bir malzeme. Araştırdığımızda bu materyalin Anadolu'da yalıtım amaçlı kullanıldığını gördük. Kullandığımız materyaller yaklaşık bir ay boyunca temizleme, bakım, boyama gibi aşamalardan geçiyor. Arka bahçemizdeki kıymetli hazinemizin tecrübelerinden faydalanarak kendimizi geliştiriyoruz. Amcalarım, bize tüm kapıları açtığı için başlangıç olarak iyi bir noktada olduğumuzu düşünüyoruz. El dokumacılığı sektöründe bir ilki gerçekleştirerek farkındalık yaratmaya çalışıyoruz.

Aslında el halıcılığının yeniden canlanması adına da mesleğe bir katma değer sağlıyorsunuz. Bu konuda neler söylersiniz?
H.A.: Evet, yaptığımız işin bir katma değeri var. İnsanlar, buraya artık sadece ihtiyaçları doğrultusunda bir halı almaya gelmektense kendi tasarladığı ürünleri almak için gelsin istiyoruz. El halıcılığı sektörünün en önemli problemi, aslında ihtiyaç olmayan bir ürünü satmaya çalışmak. Normal bir makine halısı, birçok yerden temin edilebilir. Ancak el halısı öyle değil, el halıları sonradan çöpe atılabilecek ürünler değil. İçinde hikâye barındıran ve büyük emeğin ürünü olan bir materyalden bahsediyoruz. O nedenle sektör olarak sürekli kendimizi anlatmaya çalışıyoruz. İnsanlar, el halılarının hikâyesini öğrendikçe kendi tarzını, duygu ve düşüncelerini işleyebileceği halı siparişleri vermeye başladı.

Ürünlerinizi, tüketicilerle hangi kanallar üzerinden buluşturuyorsunuz? El dokuması ürünlerinizin üretimi nerelerde gerçekleşiyor?
H.A.: Altuntaş Halı Kilim'in

Yaptığımız ürünlerde kullandığımız çerçeve ahşabından boyaya kadar her malzeme doğal ve insan sağlığına uygun.

hâlihazırda yurt dışında iyi bir konumu var. 20'den fazla corner'ımız bulunuyor. Ayrıca birçok mimar ile çalışıyoruz. Bunun yanı sıra Etsy ya da kendi web sitemiz gibi dijital platformlardan da satış yapıyoruz. Daha önceden kazandığımız müşterilerimiz de bizden aldığı itimatla hâlâ bizimle çalışmaya devam ediyorlar. Gelen siparişe göre dünyanın her yerine ürün gönderebiliyoruz. Müşterilerimiz bize istedikleri halı ya da tablo ile ilgili hayalini anlatıyor, ürünün detaylarını veriyor. Buna uygun tasarımlar yaparak el dokuma alanında yorgandan önlüğe, halıdan perdeye kadar tüm ürün alternatiflerini sunabiliyoruz. Altuntaş'ın en büyük özelliği, hiçbir müşterimizin bize "Sizde şu ürün var mı?" diye sormaması. Çünkü her ürün talebini karşılayabileceğimizi bilirler. Anadolu'nun çeşitli bölgelerinde ve yurt dışında üretim gerçekleştiriyoruz. Maalesef Anadolu'da artık yeterli sayıda dokuma ustası yetişmiyor.

Vizyoner bir yaklaşımla sürdürdüğünüz tablo üretimi alanındaki en önemli amaçlarınız nelerdir?
H.A.: İnsanlar bize geldiklerinde kendi koleksiyonumuzdan değil, onların hayalindeki resme yönelik el dokuma ürünlerle bütünleşmiş tablolar üretmeyi amaçlıyoruz. Bu alanda yavaş yavaş başarıya ulaştığımızı görüyoruz. İlk çıkardığımız ürünler, kendi koleksiyonlarımızdan oluşuyordu. Neler yapabileceğimizi görmek amacıyla kendi numunelerimizi yaptık ama son zamanlardaki siparişlerimiz, daha çok modelin ve renklerin müşteri tarafından belirlendiği tablolar oluyor. Gelecek dönemde hedefimiz, bu alandaki yetenekli kişilere yönelik bir atölye kurmak ve bu işi daha profesyonelce kurumsallaştırmak.

Müşterilerinizden nasıl geri dönüşler alıyorsunuz? Tablolara yurt dışından nasıl bir ilgi var?
H.A.: Şimdiye kadar çok olumlu tepkiler aldık. Ama şu süreçte insanlara çevrim içi platformlardan ziyade fiziksel olarak ulaşmamızın önemli olduğunu düşünüyoruz. Görünüm olarak biz bir resim yapıyoruz. Ancak kullandığımız materyaller, tasarımın hikâyesi ve içinde bulunan öğeler ilk bakışta çevrim içi platformlardan anlaşılamıyor olabilir. Tabloları canlı olarak gördüklerinde ve temas ettiklerinde gerçek dünyalarına girmiş oluyoruz.
Şu anda özellikle Çin'den ve İtalya'dan ürünlerimizi görmeye gelen müşterilerimiz var. Yaptığımız işin ilgi çekmesi, bizim için bir kıvılcım. ABD pazarı ile de yakından ilgileniyoruz. Yurt dışından ürünlerimizle ilgilenen alıcılar, genellikle bu çalışmaları nasıl yerelleştirebileceğimiz, kendi ülkelerine nasıl uyarlayabileceğimizi soruyor. Bu konuda da çalışmalar yapıyoruz.

Tablolarınızı teknik açıdan nasıl değerlendirirsiniz?
Ö.A.: Normalde resim sanatında bir tuval kullanılır ve tuvalin üzerine gerilen kanvasa yağlı boya ile çalışma yapılır. Biz halılarla çalışmaya başladık, sonrasında airbrush çalışmalar yaptık. Şimdi tuval olarak kendiri kullanmaya başladık. Yakın zamanda kendirin üzerinde yağlı boya çalışmaları yapmaya başlayacağız. Bizim ana malzememiz kendir ve halı. Bunları bir araya getirip airbrush yöntemiyle gölgelendirme yapıyoruz, böylece daha gerçekçi bir görüntü ortaya çıkıyor. Yaptığımız ürünlerde kullandığımız çerçeve ahşabından boyaya kadar her malzeme doğal ve insan sağlığına uygun.

Sizce ürünlerinizi farklı kılan en temel unsurlar nedir?
H.A.: Özellikle belirtmek isterim ki biz, atıl parçalar kullanmıyoruz. Tablolarda kullandığımız halıların çeşitli motifleri var ve bu motiflerin her birinin Anadolu topraklarında dünya tarihinde de bilinen birer hikâyesi var. Biz o hikâyelere uygun tablolar kurgulamaya çalışıyoruz. Bu da hikâye anlatıcılığımızı ön plana çıkarıyor. Her halıyı, her resimde kullanamıyoruz. Tablolarımızda estetiği oluşturan unsurlardan biri de bu.
Ö.A.: Örneğin "İmparator Penguen" isimli çalışmayı yaparken penguenin soğuk bir coğrafyada yaşaması sebebiyle kendiri seçtik. İmparator isimli penguen cinsi üzerinden gittik. Sıcak renklerden bir imparator giysisi dizayn ettik. Apoletlerinde kırmızı ve sarı ağırlıklı Konya halılarını kullandık. İmparatorluğun simgesini ve canlılığını bu renklerle yansıttık. Bir çalışmaya başlamadan önce masa başında üzerinde çalışıyor ve malzemelerini belirliyoruz. Çizim ortaya çıktıktan sonra malzeme ve anlamlar üzerinde çalışmalar yapıyoruz. Ön çalışma sürecimiz oldukça uzun sürüyor.